NOVINE

GLASILO OBČINE GORNJI PETROVCI

ŠTEVILKA 34 • 23. DECEMBER 2014

Pristanek balona v Ženavljah, 18.8.1934

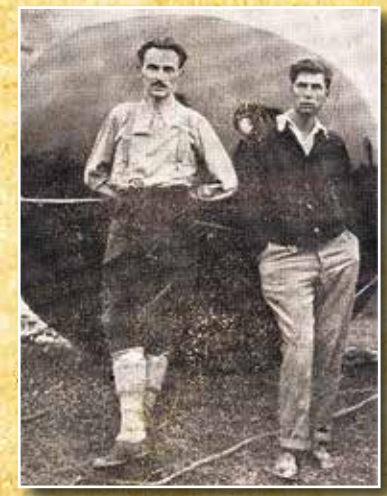

in 30.8.2014

Srečno 2015

Spoštovane občanke in občani!

Leto hitro mine in tako se leto 2014 poslavlja. Pred nami so najlepši prazniki, ki prinašajo v naše družine mir, zadovoljstvo in srečo. Prav v letu 2014 smo zaključili z 20 - letnim delom župana in občinskega sveta, torej s petim mandatom.

Pred vami je nova številka občinskega glasila NOVINE, v kateri vam bomo v sliki in besedi predstavili dogajanje v letu 2014. Ob zaključku vsakega leta se oziramo na prehojeno pot leta, ki se izteka.

Za nami ostanejo lepi spomini, ostanejo dobra dela in za nami ostane vse tisto, kar smo skupaj uspeli zgraditi in obnoviti za lepšo prihodnost in lepše okolje naše Občine Gornji Petrovci. Na vse, kar smo dosegli skupaj, smo lahko zelo ponosni in prepričan sem, da se različne pohvale o Občini Gornji Petrovci od vsepovsod tičejo vsakega od Vas. S ponosom rad vsakokrat pohvalim naše občanke in občane in rad povem, da so to najboljši ljudje.

Ob tej priložnosti mi dovolite, spoštovane občanke in spoštovani občani, da Vas preko glasila vse skupaj lepo pozdravim in se Vam zahvalim za sodelovanje, pomoč, podporo in vaše zaupanje. Petega oktobra so bile lokalne volitve. Na letošnjih volitvah sem imel enega protikandidata in vsem občankam in občanom je bila dana možnost, da glasujejo in dajo svoj glas svojemu kandidatu. V veliko čast in zadovoljstvo si štejem, da ste z vašim prihodom na volitve in z glasom, ki ste ga namenili meni, izrazili podporo in zahvalo za dosedanje delo. Zato se Vam, spoštovane občanke in spoštovani občani, iskreno zahvaljujem in Vam sporočam, da sem zelo ponosen na vse Vas, kakor tudi na novo izvoljene člane občinskega sveta in vaške odbore. Na izvolitvi vsem iskreno čestitam. Iskrena hvala tudi občinski volili komisiji in občinski upravi.

Naloga vseh nas je, da delamo složno skupaj naprej, in da v teh štirih letih izpeljemo program, ki sem ga že predstavil članom občinskega sveta, vaškim predsednikom, vaškim odborom in občinski upravi. Zato pričakujem, da bomo vsi sodelovali, in da bomo ta program izvedli in s tem obogatili našo občino. Obenem se zahvaljujem vsem, ki so kakor koli sodelovali z Občino Gornji Petrovci.

Ob začetku mojega šestega mandata se močno zavedam, da je pred mano in vsemi nami težko obdobje, saj smo soočeni z gospodarsko krizo in težko situacijo v državi, ki se posledično odraža v zmanjšanju finančnih sredstev do občin. Kljub temu Vam, spoštovane občanke in spoštovani občani, želim predvsem zdravja in sreče, ki naj Vas spremljata. Zato Vas prijazno povabim k praznovanju božičnih praznikov in pričakovanju novega leta. V novem letu 2015 pa Vam želim predvsem veliko zdravja, sreče, zadovoljstva, in da se Vam izpolnijo vse želje in pričakovanja.

Vaš župan,
Franc Šlihthuber

Medij NOVINE je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 387.
IZDAJATELJ: Občina Gornji Petrovci; **Odgovorni urednik:** Franc Šlihthuber; **Uredniški odbor:** Sonja Kerčmar, Aleksander Ružič, Marjana Vukanič, Lilijana Svetec, Brigita Andrejek, Sandra Šnepf
Lektor: Nada Đekovski; **Naslov uredništva:** Gornji Petrovci 31 d, 9203 Gornji Petrovci, tel. 02/ 556 90 00, fax. 02/ 556 90 01; **Grafična priprava in tisk:** Tiskarna aiP Praprotnik; **Naklada:** 810 izvodov.

jejo in uporabljajo v sodobnih gospodarskih panogah. Med tem je bila na gradu Grad na ogled razstava Ars Vitraria, ki združuje umetnike večih zvrsti. Vitraži Irme Kopač nedvomno navdušujejo z občutkom za kombinacije stekla in barv. Kristalni nakit Miriam Kosec nobene ženske ne pusti ravnodušne. V kombinaciji z vrhunskimi kreacijami Stanke Blatnik Blagotinšek pa steklo dobi novo funkcijo – del kreacij visoke mode.

Besedilo: Nataša Moršič
Slika: Stanka Dešnik

ZAHVALA

Javni zavod Krajinski park Goričko je v sklopu projekta 'Upkač' izvedel številne aktivnosti z namenom ohranjanja pestrosti rastlinskega in živalskega sveta v travniških sadovnjakih. Po drugi strani pa smo s projektom želeli produkte travniških sadovnjakov narediti spet zanimive. V ta namen smo nabavili mobilno polnilno linijo, s katero smo tudi letos delali jabolčni sok, tudi v Križevcih. V tem kraju smo v dveh dneh predelali cca. 2000 kg jabolk 11 različnim gospodinjstvom. Na tem mestu bi se za vso podporo in pomoč radi zahvalili Občini Gornji Petrovci ter Gasilskemu in Športnemu društvu Križevci.

Besedilo: Uroš Koštric

O ŽIVI VODI, BIODIVERZITETI IN PROJEKTU LIFE AQUAVIVA

Javnomnenjska raziskava Eurobarometra je pokazala, da Evropejci kljub številnim kampanjam še vedno slabo razumemo grožnje vodnim ekosistemom in izgubo biodiverzitete. Čeprav se Slovenija ni odrezala veliko slabše od evropskega povprečja, smo bili vendarle leta 2007 Slovenci za 6 % bolje obveščeni o upadanju biodiverzitete kot leta 2010; tudi v Evropi so izgubljanje biodiverzitete leta 2007 jemali za 9 % resneje kot tri leta kasneje. Seznanjenost z Naturo 2000 in njenim pomenom sicer narašča, a še vedno le 26 % prebivalstva ve, kaj je to. Prepričani smo, da je prebivalcem Goričkega pojem Natura 2000 mnogo bližji kot povprečnemu Slovencu, saj je Goričko največje sklenjeno območje v Sloveniji, ki pripada temu ekološkemu omrežju. Goričanci ste se v zadnjem desetletju, od razglasitve omrežja Natura 2000 in ustanovitve krajinskega parka, naučili živeti na zavarovanem območju.

Rezultati Eurobarometra o poznavanju izraza biodiverziteta in njegovega pomena so zaskrbljujoči, vendar v Sloveniji nič slabši od evropskega povprečja. A pri presoji rezultatov je potrebna previdnost. Kaj pa, če je beseda le tuja ušesom malo starejših generacij in ne vedo dobro, kam bi z njo v sodobni poplavi tujk? Morda pa poznajo preprostejše izraze, kot so lepota narave, pestrost ali raznolikost narave, ki nas obdaja? Morda pa bolje kot mlade generacije poznajo ptičje petje v pomladnih jutrih, letanje čebel s cveta na cvet, pisan cvetoč travnik in vaško kal, polno regljajočih žab ali pa zvijanje deževnikov v sveže preorani zemlji? Le da jim nihče ni povedal, da danes tej pisanosti živega sveta, ki nas obdaja, pravimo biodiverziteta, pa četudi je le-ta manjša kot v časih naših dedkov in babic... Prav za boljšo razumljivost smo se potrudili in za biodiverziteto skovali novo, pa vendarle domače zvenečo besedo: RAZNOŽIVOST. Kako vam je všeč? Upamo, da se bo prijela in z njo tudi pomen biotske pestrosti za življenje na našem planetu.

Ste srečali avtobus z »raznoživostjo« voda?

Steklenička AQUAVIVA iz borosilikatnega stekla, iz katere boste pili čisto vodo iz pipe - če boste zanjo, seveda, poskrbeli. Tudi župan jo je dobil v dar ob občinskem prazniku.

Veliko napora je bilo potrebnega, da so bili modeli zasnovani in izdelani, veliko tudi, da so odpotovali na grad Grad.

Ko bomo znali ceniti pestrost narave okrog nas, predvsem pestrost naravnih vodnih okolij, bomo tudi razumeli, da voda ni samo tekočina, ki je največji del vsake žive celice in zato označena kot vir življenja. Ni samo pijača, ki poteši žejo, osveži in spere umazanijo, ko nam, razvajenim potrošnikom civilizacijskih dobrin, priteče iz pipe. In tudi ni samo brezmejen, najcenejši in dvomljivo »zelen« vir energije za turbine, ki napajajo našo potrošniško žejo. Zabava in športi na vodi, na ledu in snegu so le postranske dobrobiti vode. Voda je tudi in predvsem življenjski prostor in medij, ki je za vodne živali in rastline tako samoumeven in nepogrešljiv, kot je za nas zrak. Kolikokrat pomislimo na to, ko - pozor, v 21. stoletju! - v razvitih deželah s pitno vodo spiramo stranišča?

Davek za naše ugodje in razvade plačujejo vodni prebivalci s svojim zdravjem in pogosto tudi z življenjem, nazadnje pa tudi mi sami. Imamo en sam planet, ki si ga delimo z drugimi živimi bitji, z vsemi vrstami, njihovo raznolikostjo in pestrostjo vred, kar z enim izrazom imenujemo biodiverziteta. Prav biodiverziteta omogoča, da je življenje na planetu takšno, kot je. Če ne drugega, je zaradi tega lepše in bolj kakovostno, ljudje pa imamo od biodiverzitete oz. ohranjene narave tudi nepreštevne koristi. Sodoben izraz zanje je ekosistemske storitve. Tako je krog soodvisnosti življenja sklenjen. Zato je pomembno ohranjanje prav vsake žive vrste, kajti vsaka ima v naravi svojo ekološko vlogo, če to vidimo ali ne, če smo to pripravljeni sprejeti ali ne.

Promociji in s tem ohranjanju biodiverzitete naših celinskih voda je bil namenjen projekt LIFE AQUAVIVA, ki smo ga naslovili Živa voda - od biodiverzitete do pipe. Pripravil ga je Inštitut LUTRA, nevladna organizacija za ohranjanje narave, ki ga je tudi vodila, partnerja pa sta bila Inštitut za vode RS in HOPA, oglaševalska hiša iz Maribora. Triletni projekt, ki ga je finančno podprla Evropska komisija, sofinancirala pa tudi Ministrstvo za kmetijstvo in okolje in Holding slovenske elektrarne, se je zaključil s koncem letošnjega avgusta.

Zagotovo se boste na Goričkem, posebej v občini Gornji Petrovci, spomnili projekta LIFE AQUALUTRA, ki ga je pripravil Inštitut LUTRA, prijavila pa Občina Gornji Petrovci. Zaključil se je z občinskim praznovanjem septembra 2009. Ena, še zdaleč ne edina pridobitev projekta, ki omogoča nadaljevanje nekaterih nalog tudi po zaključku, je »Vidrin naravovarstveni center AQUALUTRA« v Križevcih, ki še nima hišne številke. Naredili pa smo tudi številne posege v prizadete potoke po Goričkem; s tem smo vidri izboljšali življenjsko okolje, ljudem pa pokazali, kako pravilno ravnamo z vodnim okoljem, da ohranimo življenje v njem.

Inštitut LUTRA, ki s svojo lokalno območno enoto LUTRA PANNONICA vzdržuje izobraževalne, ozaveščevalne in naravovarstvene dejavnosti centra AQUALUTRA, je v obdobju »Life after LIFE«, življenja po projektu, nadgradil vsebino in opremo centra z drugimi naravovarstvenimi projekti, kot sta npr. norveški in švicarski finančni mehanizem. Zaposleni na Inštitutu LUTRA veliko prostih dni prostovoljno preživimo v centru, sprejemamo, razlagamo, poučujemo in vodimo obiskovalce po razstavi,

Iz kovinskih odpadkov, nabranih v vodah ob čistilnih akcijah, so umetniki na Metelkovi izdelali izvirne skulpture vodnih živali – tudi vidro, ki bo kmalu pripotovala na Goričko.

po učni poti ob potoku Mala Krka in po gozdu; ni nam odveč urejanje in čiščenje hiše z okolico. Toda to ni dovolj. Potrebno bo še veliko več razumevanja in sodelovanja pristojnih ministrstev, državnih organov, javnih zavodov in občin, da bo center polno zaživel in zapolnil prosto tržno nišo na področju izobraževanja, ozaveščanja in razvoja zdržnega sonaravnega turizma v lokalnem okolju in širše. Življenje po projektu LIFE nikakor ni lahko.

Naš drugi projekt LIFE+ AQUAVIVA je bil drugačne, informativno - komunikacijske vrste, zato nismo potrebovali bagra, lopat in skladovnic lesa. Lotili smo se ozaveščanja različnih skupin javnosti, od vrtcev do političnih odločevalcev po vsej Sloveniji. Avtobusi, s katerih so nas še oktobra gledali: som, sulec, kačji pastir, regica in na zadku vidra, kraljica voda, so se vozili po štirih koncih Slovenije, tudi med Mariborom in Mursko Soboto. Gotovo ste tudi vi kakšnega opazili na avtobusni postaji! Pripovedovali so nam, da so vsi ti vodni prebivalci z nami vsak dan. In dobro je, dokler je še tako. Zelo pa moramo biti pozorni na vode, da bodo ostale naravne in v vseh pogledih v dobrem stanju. Na LCD zaslonih nakupovalnih središč, avtobusov, pošt in drugod so nas izvirne risanke opozarjale, da vode niso na planetu samo za nas, ljudi. Kakšno pestrost življenja premorejo naše vode, smo si lahko ogledali na razstavnih panojih v nakupovalnih središčih Qlandije. Otroci v vrtcih, tudi v Gornjih Petrovcih, z barvnimi svinčniki projekta AQUAVIVA barvajo risanko Vidra, ti loviš!, spoznavajo živali vodnih okolij in se igrajo s plišastimi vidrami. Šolarji se s pobarvanko Raziskovalna potepanja podajajo v naravo, proučujejo življenje v potoku, iščejo sledi živali in spoznavajo njihove življenjske kroge. Vodno življenje in našo odvisnost od njega smo nazorno predstavili na dveh velikih razstavah na prostem v Ljubljani: na Krakovskem nasipu pestrost diatomej Ljubljanice, v Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju pa Žive zaklade naših voda.

Da bi nazorno pojasnili pomen RAZNOŽIVOSTI v naravi, smo v projektu izdelali 4 pare velikih interaktivnih modelov. Svoje stalno mesto so dobili v Tehniškem muzeju v Bistri, kjer si jih ogledujejo organizirani obiskovalci Tehniškega muzeja, drugi par pa smo začasno namestili v prenovljenem vaškem domu ob občinski zgradbi v Gornjih Petrovcih z željo, da bi skrbno izdelani in dragi modeli služili priložnostnemu izobraževanju občanov. Ko je bila prenova doma letos jeseni dokončana, pa so modeli morali proč, saj so menda zavzemali preveč prostora. Z veseljem jih je v svoje okrilje sprejelo vodstvo Krajinskega parka Goričko in jim namenilo poseben prostor v gradu, kjer jih boste lahko preizkusili tudi vi. Ponazarjajo škodo, ki jo povzročimo v naravi, ko reguliramo vodotoke, posekamo obrežno vegetacijo in spremenimo vodno okolje do te mere, da nekatere vrste izginejo, usahnejo pa tudi ekosistemske storitve, ki nam jih nudijo vodni ekosistemi. Kaj bo, če vidre ne bo več?

Pomembno vprašanje, na katerega je opozarjal projekt LIFE AQUAVIVA, je tudi vsakdanja raba in poraba vode. Je bolj priporočljivo in manj obremenjujoče za okolje pitje ustekleničene vode ali vode iz pipe? V kakšni zvezi je pitna voda z ohranjenimi vodnimi ekosistemi? Količina odpadnih voda še vedno narašča in se pomanjkljivo ali sploh neočiščena steka v potoke in reke. Slovenija je bila leta 2007 med 14 evropskimi državami na četrtem mestu po porabi vode na prebivalca. Če ne bomo spremenili odnosa do vodnih virov, se nam obeta, da bomo ob podnebnih spremembah, ki se napovedujejo, v ne tako daljni prihodnosti, ostali žejni sredi poplav...

Marjana Hönigsfeld Adamič,
koordinatorka projekta
LUTRA, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine
http://www.aquaviva.si, http://www.lutra.si